

De raad van de gemeente Steenbergen;

In behandeling genomen het voorstel van de oordeelvormende vergadering d.d. 11 januari 2017

Gelet op: artikel 16 en 147 van de Gemeentewet,
besluit vast te stellen de volgende verordening:

Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad van de gemeente Steenbergen 2017.

besluit:

Artikel 1. Begripsomschrijvingen:

In dit reglement wordt verstaan onder:

- a. voorzitter: de voorzitter van de raad of diens vervanger;
- b. amendement: voorstel tot wijziging van een ontwerp-verordening of ontwerp-besluit, naar de vorm geschikt om daarin direct te worden opgenomen;
- c. subamendement: voorstel tot wijziging van een aanhangig amendement, naar de vorm geschikt om direct te worden opgenomen in het amendement, waarop het betrekking heeft;
- d. motie: korte en gemotiveerde verklaring over een onderwerp waardoor een oordeel, wens of verzoek wordt uitgesproken;
- e. voorstel van orde: voorstel van een raadslid of raadsleden betreffende de orde van de vergadering;
- f. initiatiefvoorstel: een voorstel voor een verordening of een ander voorstel
- g. raadsinformatiesysteem: digitaal platform waarop het vergaderschema, bijbehorende stukken en verslagen van vergaderingen van de gemeenteraad en andere bijeenkomsten worden gepubliceerd.

Artikel 2. De voorzitter is belast met:

- a. het leiden van de vergadering.
- b. het handhaven van de vergadering.
- c. het doen naleven van het reglement van orde.
- d. hetgeen de Gemeentewet of dit reglement hem verder opdraagt.

Artikel 3. De griffier

- a. De griffier is in elke vergadering van de raad aanwezig.
- b. Bij verhindering of afwezigheid wordt de griffier vervangen door een door de raad daartoe aangewezen plaatsvervangend griffier.
- c. De griffier kan, indien daartoe door de voorzitter uitgenodigd, aan de beraadslagingen als bedoeld in dit reglement deelnemen.

Artikel 4. Secretaris

De raad kan het college verzoeken de secretaris in de vergadering aanwezig te laten zijn en deel te laten nemen aan de beraadslagingen als bedoeld in dit reglement.

Artikel 5. Presidium

- a. De raad heeft een presidium.
- b. Het presidium bestaat uit de voorzitter en de fractievoorzitters. De griffier is in elke vergadering van het presidium aanwezig.
- c. Op voorstel van het presidium kunnen derden uit worden genodigd indien dat in het kader van de agenda gewenst wordt geacht.
- d. Fractievoorzitters mogen vervangen worden door een lid van de eigen fractie. Bij verhindering of afwezigheid van de griffier wordt deze vervangen door de door de raad benoemde plaatsvervangend griffier.
- e. Elke fractievoorzitter of diens plaatsvervanger heeft één stem in het presidium.

- f. Het presidium vergadert volgens het door de raad vastgestelde vergaderschema. De voorzitter belegt in afwijking hiervan een vergadering indien hij dit nodig oordeelt of wanneer ten minste twee fractievoorzitters daarom vragen.
- g. De vergaderingen van het presidium alsmede de verslaglegging zijn openbaar tenzij een onderwerp in beslotenheid dient te worden besproken, dit ter beoordeling van de voorzitter.
- h. De voorzitter draagt zorg voor het laten verzenden van een digitale oproep ten minste 7 dagen voor een vergadering aan de leden van het presidium onder vermelding van de dag, tijdstip en plaats van de vergadering.
- i. De voorlopige agenda van en de daarbij behorende stukken - met uitzondering van de in artikel 25, eerste en tweede lid, van de Gemeentewet bedoelde stukken - worden op het raadsinformatiesysteem geplaatst.

Artikel 6. Werkgroep bestuurlijke vernieuwing

- a. De werkgroep bestuurlijke vernieuwing is een niet politieke werkgroep van de raad en heeft als doel ideeën en voorstellen voor bestuurlijke vernieuwing in de breedste zin van het woord voor de gemeenteraad voor te bereiden.
- b. De technisch voorzitter is lid van de raad en wordt door de leden van de werkgroep uit hun midden gekozen. De fractie van waaruit de technisch voorzitter afkomstig is, zorgt voor een vervangend lid.
- c. De vergaderingen van de werkgroep vinden in beslotenheid plaats. Aan de vergaderingen van de werkgroep nemen deel de voorzitter van de werkgroep, één lid per fractie, de griffier en/of diens plaatsvervanger. Bij uitzondering kunnen gasten uitgenodigd worden om (een deel van) de vergadering bij te wonen.
- d. Bij afwezigheid kunnen leden zich door een lid van de eigen fractie laten vervangen.
- e. De agenda wordt voorbereid door de technisch voorzitter en griffier. Het verslag van de vergadering en de besprekingsstukken worden ten minste 7 dagen voor aanvang van de vergadering op het raadsinformatiesysteem geplaatst.
- f. Een voorstel uit de werkgroep bestuurlijke vernieuwing kan als initiatiefvoorstel voor behandeling in de raad worden geagendeerd.

Artikel 7. Agendacommissie

- a. Er is een agendacommissie bestaande uit de burgemeester en door de raad benoemde voorzitters van de oordeelvormende vergaderingen.
- b. De agendacommissie bepaalt de samenstelling van de voorlopige agenda voor de beeldvormende en oordeelvormende vergadering van de raad.
- c. De commissie beslist bij meerderheid van stemmen.

Artikel 8. Onderzoek geloofsbrieven; beëdiging; benoeming wethouders

- a. Bij elke benoeming van nieuwe leden van de raad stelt de raad een commissie in bestaande uit drie leden van de raad. De commissie onderzoekt de geloofsbrieven en de daarop betrekking hebbende stukken van nieuw benoemde leden.
- b. De commissie brengt na haar onderzoek van de geloofsbrieven verslag uit aan de raad en doet daarbij een voorstel voor een besluit. In het verslag wordt ook melding gemaakt van een minderheidsstandpunt.
- c. Het onderzoek van het proces-verbaal van het centraal stembureau gebeurt in de laatste samenkomst van de raad in oude samenstelling na de verkiezingen.
- d. Na een raadsverkiezing roept de voorzitter de toegelaten leden van de raad op om in de eerste vergadering van de raad in nieuwe samenstelling, bedoeld in artikel 18 van de Gemeentewet, de voorgeschreven eed of verklaring en belofte af te leggen.
- e. In geval van een tussentijdse vacaturevervulling roept de voorzitter een nieuw benoemd lid van de raad op voor de vergadering van de raad waarin over diens toelating wordt beslist om de voorgeschreven eed of verklaring en belofte af te leggen.
- f. De raad gaat niet eerder over tot een (tussentijdse-)benoeming van een wethouder nadat op basis van onderstaande artikelen de raad in staat is gesteld tot een volledige en getrouwe toetsing van de integriteit van de kandidaat-wethouder.

- g. In de periode voor de gemeenteraadsverkiezingen gaat de burgemeester een gesprek aan met de afdelingsvoorzitters/fractievoorzitters van de politieke partijen.
- h. De kandidaat-wethouder overhandigt een Verklaring omtrent het Gedrag (VOG).
- i. Met instemming van de kandidaat-wethouder laat de burgemeester een screeningsonderzoek uitvoeren door een extern bureau.
- j. De burgemeester komt terug bij de afdelingsvoorzitters/fractievoorzitters indien de uitkomsten van het screeningsonderzoek daar aanleiding voor geven of een VOG niet verkregen wordt.
- k. Het screeningsonderzoek wordt gevoegd bij de geloofsbrieven van de kandidaat-wethouder.
- l. Bij de benoeming van een wethouder wordt overeenkomstig het eerste lid een commissie ingesteld welke onderzoekt of de kandidaat voldoet aan de eisen van de Gemeentewet. Op de werkwijze van deze commissie is het tweede lid van overeenkomstige toepassing.

Artikel 9. Fractie

- a. De leden van de raad die door het centraal stembureau op dezelfde kandidatenlijst verkozen zijn verklaard, worden bij de aanvang van de zitting als één fractie beschouwd. Is onder een lijstnummer slechts één lid verkozen, dan wordt dit lid als een afzonderlijke fractie beschouwd.
- b. Indien boven de kandidatenlijst een aanduiding was geplaatst, voert de fractie in de raad deze aanduiding als naam. Indien geen aanduiding boven de kandidatenlijst was geplaatst, deelt de fractie in de eerste vergadering van de raad aan de voorzitter mee welke naam deze fractie in de raad wil voeren.
- c. De namen van degenen die als voorzitter van de fractie en als diens plaatsvervanger optreden worden zo spoedig mogelijk doorgegeven aan de voorzitter.
- d. Indien één of meer leden van een of meer fracties als zelfstandige fractie gaan optreden of indien één of meer leden van een fractie zich aansluiten bij een andere fractie wordt hiervan zo spoedig mogelijk schriftelijk mededeling gedaan aan de voorzitter. Voor het splitsen dan wel het vormen van nieuwe fracties is geen toestemming vereist van de raad.
- e. De nieuwe naam van de fractie voldoet aan de eisen uit artikel G 3 van de Kieswet wordt gebruikt met ingang van de eerstvolgende vergadering van de raad.

Artikel 10. Besluitvormende vergaderingen

- a. De besluitvormende vergaderingen van de raad vinden overeenkomstig het door het presidium vastgestelde vergaderschema plaats op donderdag, vangen aan om 19.30 uur en worden gehouden in het gemeentehuis. De raad vergadert minimaal tien keer per jaar.
- b. De voorzitter kan in bijzondere gevallen een andere dag en aanvangsuur bepalen of een andere vergaderplaats aanwijzen. Hij voert hierover, tenzij er sprake is van een spoedeisende situatie, overleg in het presidium.

Artikel 11. Beeldvormende vergadering

- a. De beeldvormende vergaderingen van de raad vinden overeenkomstig het door het presidium vastgestelde vergaderschema plaats.
- b. De raad bepaalt welke onderwerpen in het desbetreffende begrotingsjaar beeldvormend worden besproken.
- c. De vergadering wordt door een afvaardiging van de raad in de werkgroep bestuurlijke vernieuwing met ambtelijke ondersteuning voorbereid.
- d. De rol van de raad is die van gastheer, voorzitter en toehoorder bij de vergadering.
- e. De rol van het college is die van toehoorder bij de vergadering.

Artikel 12. Oordeelvormende vergadering

- a. De oordeelvormende vergadering van de raad vinden overeenkomstig het door het presidium vastgestelde vergaderschema plaats.

- b. De digitale oproep wordt met de stukken uiterlijk op de donderdag twee weken voorafgaand aan de week waarin de vergadering plaatsvindt, geplaatst op het raadsinformatiesysteem. In overleg met de agendacommissie kunnen bij uitzondering na het sluiten van de agenda stukken worden toegevoegd.
- c. Technische vragen over inhoudelijke agendapunten worden door de raadsleden vooraf gesteld via de griffie, uiterlijk op de donderdag voorafgaand aan de vergadering van maandag en op de maandag voorafgaand aan de vergadering van woensdag, vóór 12.00 uur. Technische vragen die in de vergadering worden gesteld, worden schriftelijk beantwoord.
- d. De oordeelvormende vergadering kent een vragenhalfuur tenzij er bij de voorzitter geen vragen zijn ingediend.
 1. Het lid van de raad dat tijdens het vragenhalfuur één of meerdere vragen wilt stellen, meldt dit onder aanduiding van het onderwerp uiterlijk op de dag van de desbetreffende vergadering vóór 12.00 uur bij de voorzitter. De voorzitter kan weigeren een onderwerp tijdens het vragenhalfuur aan de orde te stellen indien hij het onderwerp niet voldoende nauwkeurig acht aangegeven of indien het onderwerp in de vergadering op diezelfde dag aan de orde komt;
 2. Onderwerpen worden tijdens het vragenhalfuur in volgorde van binnenkomst aan de orde gesteld;
 3. De voorzitter bepaalt per onderwerp de spreektijd voor de vragensteller, voor de burgemeester, voor het college en de overige leden van de raad;
 4. Per onderwerp wordt aan de vragensteller het woord verleend om één of meerdere vragen aan het college of de burgemeester te stellen en een toelichting daarop te geven;
 5. Na de beantwoording door het college of de burgemeester krijgt de vragensteller desgewenst het woord om aanvullende vragen te stellen;
 6. Vervolgens kan de voorzitter aan andere leden van de raad het woord verlenen om hetzij aan de vragensteller, hetzij aan het college of de burgemeester vragen te stellen over hetzelfde onderwerp.
 7. Tijdens het vragenhalfuur worden geen interrupties toegelaten.
- e. In de vergadering aanwezige burgers en belanghebbenden hebben de mogelijkheid in te spreken tijdens de oordeelvormende vergaderingen over onderwerpen die wel of niet op de agenda staan. Voor het gebruiken van het spreekrecht dienen sprekers zich voor 12.00 uur op de dag van de vergadering aan te melden bij de griffier.
- f. Voor het spreekrecht gelden de regels overeenkomstig artikel 24 met uitzondering dat tijdens de oordeelvormende vergadering de spreker door de voorzitter na de eerste termijn nogmaals kan worden uitgenodigd om te reageren op hetgeen is besproken.
- g. De oordeelvormende vergadering geeft aan hoe de verdere procedure met betrekking tot een agendapunt gevolgd dient te worden.
- h. Vragen over ingekomen stukken worden vooraf door de leden gemeld.
- i. Voor de bespreking van ingekomen stukken wordt uitgegaan van het principe 'korte vraag, kort antwoord'. Er is geen tweede termijn.
- j. De leden van de oordeelvormende vergadering dienen gemotiveerd aan te geven een ingekomen stuk voor bespreking te willen agenderen voor een vergadering.
- k. De leden van de vergadering geven aan of een voorstel als discussiestuk of hamerstuk in een besluitvormende vergadering wordt geagendeerd.

Artikel 13. Oproep

- a. De voorzitter draagt zorg voor het laten verzenden van een digitale oproep ten minste 7 dagen voor een besluitvormende vergadering aan de leden van de raad onder vermelding van de dag, tijdstip en plaats van de vergadering.
- b. De voorlopige agenda van en de daarbij behorende stukken - met uitzondering van de in artikel 25, eerste en tweede lid, van de Gemeentewet bedoelde stukken - worden op het openbare gedeelte van het raadsinformatiesysteem geplaatst.
- c. De vergadering wordt door aankondiging op het raadsinformatiesysteem ter openbare kennis gebracht.

- d. De openbare kennisgeving vermeld:
 1. De datum, aanvangstijd en plaats van de vergadering;
 2. De wijze waarop en de plaats waar een ieder de voorlopige agenda en de daarbij behorende stukken kan inzien.

Artikel 14. Vaststelling en behandeling agenda

- a. In spoedeisende gevallen kan de voorzitter na het verzenden van de digitale oproep tot uiterlijk 48 uur voor de aanvang van een vergadering een aanvullende agenda opstellen. Deze wordt met de daarbij behorende stukken digitaal aan de leden van de raad verzonden, en openbaar gemaakt.
- b. Bij aanvang van de vergadering stelt de raad de agenda vast. Op voorstel van een lid van de raad of de voorzitter kan de raad bij de vaststelling van de agenda onderwerpen aan de agenda toevoegen of van de agenda afvoeren. Bij de vaststelling van de agenda kan een lid van de raad aangeven een hamerstuk als bespreekstuk te willen behandelen.
- c. Wanneer de raad een onderwerp onvoldoende voor de openbare beraadslaging voorbereid acht, kan hij het onderwerp verwijzen naar een oordeelsvormende bijeenkomst of aan het college nadere inlichtingen of advies vragen.
- d. Op voorstel van een lid van de raad of van de voorzitter kan de raad de volgorde van behandeling van de agendapunten wijzigen.

Artikel 15. De wethouder

De wethouders kunnen door de agendacommissie gevraagd worden om in de vergadering aanwezig te zijn en aan de beraadslagingen deel te nemen.

Artikel 16. Inzage van de stukken

- a. Stukken die ter toelichting van de onderwerpen of voorstellen op de agenda dienen, worden op het raadsinformatiesysteem geplaatst.
- b. Indien omtrent stukken op grond van artikel 25, eerste of tweede lid, van de Gemeentewet geheimhouding is opgelegd, worden deze stukken op het besloten deel van het raadsinformatiesysteem geplaatst.
- c. Openbare omvangrijke, niet digitale dossiers en kaartmateriaal worden ter inzage gelegd in de leeskamer.

Artikel 17. Presentielijst

Bij binnenkomst in de vergaderzaal tekent ieder lid van de raad de presentielijst. Aan het einde van elke vergadering wordt die lijst door de voorzitter en de griffier door ondertekening vastgesteld.

Artikel 18. Zitplaatsen

- a. De voorzitter, de leden van de raad en de griffier hebben een vaste zitplaats, door de voorzitter na overleg in het presidium bij aanvang van iedere nieuwe zittingsperiode van de raad aangewezen.
- b. Indien daartoe aanleiding bestaat, kan de voorzitter de indeling herzien na overleg in het presidium.
- c. De voorzitter draagt zorg voor een zitplaats voor de wethouders, secretaris en overige personen, die voor de vergadering zijn uitgenodigd.

Artikel 19. Opening vergadering; quorum

- a. De voorzitter opent de vergadering op het vastgestelde uur indien het daarvoor door de wet vereiste aantal leden van de raad blijkens de presentielijst aanwezig is.
- b. Wanneer een kwartier na het vastgestelde tijdstip niet het vereiste aantal leden aanwezig is, bepaalt de voorzitter, na voorlezing van de namen der afwezige leden, dag en uur van de volgende vergadering, met inachtneming van artikel 20 van de Gemeentewet.

Artikel 20. Primus bij hoofdelijke stemming

Alvorens over te gaan tot hoofdelijke stemming, wordt door de voorzitter bij loting een volgnummer van de presentielijst aangewezen; bij het daar genoemde lid begint de hoofdelijke stemming.

Artikel 21. Verslag en besluitenlijst

- a. De griffier draagt zorg voor het opstellen van een presentielijst, en de besluitenlijst van de vergadering.
- b. De concept besluitenlijst van de voorgaande vergadering wordt, zo mogelijk, aan de leden van de raad toegezonden gelijktijdig met de digitale oproep.
- c. De leden, de voorzitter, de wethouders, de griffier en de secretaris hebben het recht, een voorstel tot verandering aan de raad te doen, indien het conceptverslag onjuistheden bevat of niet duidelijk weergeeft hetgeen gezegd of besloten is. Een voorstel tot verandering dient voor de aanvang van de vergadering bij de griffier te worden ingediend.
- d. Het verslag bevat tenminste:
 1. De namen van de voorzitter, de griffier, de secretaris, de wethouders en de ter vergadering aanwezige leden, alsmede van de leden die afwezig waren en overige personen die het woord gevoerd hebben;
 2. Een vermelding van de zaken die aan de orde zijn geweest;
 3. Een zakelijke samenvatting van het gesprokene met vermelding van de namen van de aanwezigen die het woord voerden;
 4. Een overzicht van het verloop van elke stemming, met vermelding bij hoofdelijke stemming van de namen van de leden die voor of tegen stemden, onder aantekening van de namen van de leden die zich overeenkomstig de Gemeentewet van stemming hebben onthouden of zich bij het uitbrengen van hun stem hebben vergist;
 5. de tekst van de ter vergadering ingediende initiatiefvoorstellen, voorstellen van orde, moties, amendementen en subamendementen;
 6. bij het desbetreffende agendapunt de naam en de hoedanigheid van die personen aan wie het op grond van het bepaalde in artikel 24 door de raad is toegestaan deel te nemen aan de beraadslagingen.
- e. De besluitenlijst wordt in de eerstvolgende vergadering vastgesteld, waarna dit door de voorzitter en de griffier wordt ondertekend.
- f. Het gesprokene in de vergadering wordt digitaal vastgelegd en als audio-verslag ter beluistering via het raadsinformatiesysteem ter beschikking gesteld als bijlage van de besluitenlijst.

Artikel 22. Ingekomen stukken

- a. Bij de raad ingekomen stukken worden ter inzage op het raadsinformatiesysteem geplaatst.
- b. Raadsmededelingen worden per e-mail aan de raad ter beschikking gesteld en op het raadsinformatiesysteem geplaatst, waarna ze aan de afdeling communicatie worden verstrekt voor verspreiding aan de pers. Raadsmededelingen worden aangeboden:
 1. Door het college aan de raad;
 2. Door de burgemeester aan de raad;
 3. Door de burgemeester aan het presidium met betrekking tot procedurele zaken.
- c. De raad stelt de ingekomen stukken vast.

Artikel 23. Aantal spreektermijnen

- a. De beraadslaging over een onderwerp of voorstel geschiedt in ten hoogste twee termijnen, tenzij de raad anders beslist.
- b. Elke spreektermijn wordt door de voorzitter afgesloten.
- c. Een lid mag in een termijn niet meer dan één maal het woord voeren over hetzelfde onderwerp of voorstel.
- d. Het derde lid is niet van toepassing op:
 1. De rapporteur van een commissie;
 2. Het lid dat een (sub)amendement, een motie of een initiatiefvoorstel heeft ingediend, voor wat betreft dat amendement, die motie of dat voorstel.
- e. Bij de bepaling hoeveel malen een lid over hetzelfde onderwerp of voorstel het woord heeft gevoerd, wordt niet meegerekend het spreken over een voorstel van orde.

Artikel 24. Spreekrecht burgers

- a. Na de opening van de vergadering kunnen aanwezige burgers gezamenlijk gedurende maximaal dertig minuten het woord voeren over geagendeerde onderwerpen, met een maximum van vijf minuten per spreker. Indien zich meer dan zes sprekers hebben gemeld wordt de totaal beschikbare tijd evenredig over hen verdeeld.
- b. Het woord kan niet gevoerd worden:
 1. Over een besluit van het gemeentebestuur waartegen bezwaar of beroep op de rechter openstaat of open heeft gestaan;
 2. Over benoemingen, keuzen, voordrachten of aanbevelingen van personen;
 3. Indien een klacht ex artikel 9:1 van de Algemene wet bestuursrecht kan of kon worden ingediend.
- c. Degene, die van spreekrecht gebruik wil maken, meldt dit voor aanvang van de vergadering aan de griffier. Hij vermeldt daarbij zijn naam, adres en telefoonnummer en het onderwerp, waarover hij het woord wil voeren.
- d. De voorzitter geeft het woord op volgorde van aanmelding. De voorzitter kan van de volgorde afwijken, indien dit in belang is van de orde van de vergadering.
- e. De spreker voert het woord, nadat de voorzitter hem dit heeft verleend. De voorzitter of een lid van de raad doet een voorstel voor de behandeling van de inbreng van de burger.

Artikel 25. Handhaving orde: schorsing

- a. Een spreker mag in zijn betoog niet worden gestoord, tenzij:
 1. de voorzitter het nodig oordeelt hem aan het in acht nemen van dit reglement te herinneren;
 2. een lid hem interrumpeert. De voorzitter kan bepalen dat de spreker zonder verdere interrupties zijn betoog zal afronden.
- b. Indien een spreker zich in beledigende of onbetamelijke uitdrukkingen uitlaat, afwijkt van het in behandeling zijnde onderwerp, een andere spreker herhaaldelijk interrumpeert, dan wel anderszins de orde verstoort, wordt hij door de voorzitter tot de orde geroepen. Indien de betreffende spreker, hieraan geen gevolg geeft, kan de voorzitter hem gedurende de vergadering waarin zulks plaats heeft over het aanhangige onderwerp het woord ontzeggen.
- c. De voorzitter kan ter handhaving van de orde de vergadering voor een door hem te bepalen tijd schorsen en - indien na de heropening de orde opnieuw wordt verstoord - de vergadering sluiten.

Artikel 26. Beraadslaging

- a. De raad kan op voorstel van de voorzitter of een lid van de raad beslissen over één of meer onderdelen van een onderwerp of voorstel afzonderlijk te beraadslagen.
- b. Op verzoek van een lid van de raad of op voorstel van de voorzitter kan de raad besluiten de beraadslaging voor een door hem te bepalen tijd te schorsen teneinde het college of de leden de gelegenheid te geven tot onderling nader beraad. De beraadslagingen worden hervat nadat de schorsingsperiode verstreken is.
- c. Het lid van de raad dat om schorsing heeft gevraagd, krijgt van de voorzitter, na hervatting van de beraadslaging, als eerste het woord.

Artikel 27. Deelname aan de beraadslaging door anderen

- a. De raad kan bepalen dat anderen dan de in de vergadering aanwezige leden van de raad, de wethouder, de secretaris, de griffier en de voorzitter deelnemen aan de beraadslaging.
- b. Een beslissing daartoe wordt op voorstel van de voorzitter of één der leden van de raad genomen alvorens met de beraadslaging ten aanzien van het aan de orde zijnde agendapunt een aanvang wordt genomen.

Artikel 28. Stemverklaring

Na het sluiten van de beraadslaging en voordat de raad tot stemming overgaat, heeft ieder lid het recht zijn stemgedrag te motiveren. Hierbij worden geen interrupties toegestaan.

Artikel 29. Beslissing

- a. Wanneer de voorzitter vaststelt dat een onderwerp of voorstel voldoende is toegelicht, sluit hij de beraadslaging, tenzij de raad anders beslist.
- b. Nadat de beraadslaging is gesloten vindt, na een stemming over eventuele amendementen, de stemming plaats over het voorstel, zoals het dan luidt, in zijn geheel tenzij geen stemming wordt gevraagd.
- c. Voordat de stemming over het voorstel in zijn geheel plaatsvindt, formuleert de voorzitter het voorstel over de te nemen eindbeslissing.

Artikel 30. Algemene bepalingen over stemming

- a. De voorzitter vraagt, of stemming wordt verlangd. Indien geen stemming wordt gevraagd en ook de voorzitter dit niet verlangt, stelt de voorzitter vast dat het voorstel zonder hoofdelijke stemming is aangenomen.
- b. In de vergadering aanwezige leden kunnen aantekening in het verslag vragen, dat zij geacht willen worden te hebben tegengestemd of zich op grond van artikel 28 van de Gemeentewet van stemming te hebben onthouden.
- c. Indien door een of meer leden stemming wordt gevraagd, doet de voorzitter daarvan mededeling.
- d. De voorzitter of de griffier roept de leden van de raad bij naam op hun stem uit te brengen. De stemming begint bij het lid dat daarvoor overeenkomstig artikel 20 is aangewezen. Vervolgens geschiedt de oproeping naar de volgorde van de presentielijst.
- e. Bij hoofdelijke stemming is ieder ter vergadering aanwezig lid dat zich niet van deelneming aan de stemming op grond van artikel 28 van de Gemeentewet moet onthouden verplicht zijn stem uit te brengen.
- f. De leden brengen hun stem uit door het woord 'voor' of 'tegen' uit te spreken, zonder enige toevoeging.
- g. Heeft een lid zich bij het uitbrengen van zijn stem vergist, dan kan hij deze vergissing nog herstellen voordat het volgende lid gestemd heeft. Bemerkt het lid zijn vergissing pas later, dan kan hij nadat de voorzitter de uitslag van de stemming bekend heeft gemaakt wel aantekening vragen dat hij zich heeft vergist; in de uitslag van de stemming brengt dit echter geen verandering.
- h. De voorzitter deelt de uitslag na afloop van de stemming mede, met vermelding van het aantal voor en tegen uitgebrachte stemmen. Hij doet daarbij tevens mededeling van het genomen besluit.

Artikel 31. Stemming over amendementen en moties

- a. Indien een amendement op een aanhangig voorstel is ingediend, wordt eerst over dat amendement gestemd.
- b. Indien op een amendement een subamendement is ingediend, wordt eerst over het subamendement gestemd en vervolgens over het amendement.
- c. Indien twee of meer amendementen of subamendementen op een aanhangig voorstel zijn ingediend, bepaalt de voorzitter de volgorde waarin hierover zal worden gestemd. Daarbij geldt de regel, dat het meest verstrekkende amendement of subamendement het eerst in stemming wordt gebracht.
- d. Indien aangaande een aanhangig voorstel een motie is ingediend, wordt eerst over het voorstel gestemd en vervolgens over de motie.

Artikel 32. Stemming over personen

- a. Stemming over personen is altijd schriftelijk.
- b. Bij stemming over personen voor voordrachten of het opstellen van voordrachten of aanbevelingen, benoemt de voorzitter drie leden van de raad tot stembureau.
- c. Aanwezige leden van de raad zijn verplicht een door het stembureau verstrekt identiek stembriefje in te leveren, tenzij zij overeenkomstig artikel 28 van de Gemeentewet niet aan de stemming deel behoren te nemen.

- d. Er hebben zoveel stemmingen plaats als er personen zijn te benoemen, voor te dragen of aan te bevelen. De raad kan op voorstel van de voorzitter beslissen dat bepaalde stemmingen worden samengevat op één briefje.
- e. Het stembureau onderzoekt of het aantal ingeleverde stembriefjes gelijk is aan het aantal leden dat ingevolge het tweede lid verplicht is een stembriefje in te leveren. Wanneer de aantallen niet gelijk zijn worden de stembriefjes onder zorg van de griffier vernietigd zonder deze te openen en wordt een nieuwe stemming gehouden.
- f. In geval van twijfel over de inhoud van een stembriefje beslist de raad, op voorstel van de voorzitter.
- g. Onder de zorg van de griffier worden de stembriefjes onmiddellijk na vaststelling van de uitslag vernietigd.

Artikel 33. Herstemming over personen

- a. Wanneer bij de eerste stemming niemand de volstreekte meerderheid heeft verkregen, wordt tot een tweede stemming overgegaan.
- b. Wanneer ook bij deze stemming door niemand de volstreekte meerderheid is verkregen, vindt een derde stemming plaats tussen twee personen, die bij de tweede stemming de meeste stemmen op zich hebben verenigd.
- c. Indien bij tussenstemming of bij de derde stemming de stemmen staken, beslist terstond het lot.

Artikel 34. Beslissing door het lot

- a. Wanneer het lot moet beslissen, worden de namen van hen tussen wie de beslissing moet plaatshebben, door de voorzitter op afzonderlijke, geheel gelijke, briefjes geschreven.
- b. Deze briefjes worden, nadat zij door het stembureau zijn gecontroleerd, op gelijke wijze gevouwen, in een stembokaal gedeponeerd en omgeschud.
- c. Vervolgens neemt de voorzitter een van de briefjes uit de stembokaal. Degene wiens naam op dit briefje voorkomt, is gekozen.

Artikel 35. Amendementen

- a. Ieder lid van de raad kan tot het sluiten van de beraadslagingen amendementen indienen. Een amendement kan het voorstel inhouden om een geagendeerd besluit in één of meer onderdelen te splitsen, waarover afzonderlijke besluitvorming zal plaatsvinden. Er kan alleen beraadslaagd worden over amendementen die ingediend zijn door leden van de raad die de presentielijst getekend hebben en in de vergadering aanwezig zijn.
- b. Ieder lid dat in de vergadering aanwezig is, is bevoegd op het amendement dat door een lid is ingediend, een wijziging voor te stellen (subamendement).
- c. Elk amendement of subamendement en elk voorstel moet om in behandeling genomen te kunnen worden schriftelijk bij de voorzitter worden ingediend, tenzij de voorzitter - met het oog op het eenvoudige karakter van het voorgestelde - oordeelt, dat met een mondelinge indiening kan worden volstaan.
- d. Intrekking, door de indiener(s), van het amendement of subamendement is mogelijk, totdat de besluitvorming door de raad heeft plaatsgevonden.

Artikel 36. Moties

- a. Ieder lid van de raad kan ter vergadering een motie indienen en in dezelfde vergadering in stemming laten brengen.
- b. Een motie moet om in behandeling genomen te kunnen worden schriftelijk bij de voorzitter worden ingediend.
- c. De behandeling van een motie over een aanhangig onderwerp of voorstel vindt tegelijk met de beraadslaging over dat onderwerp of voorstel plaats.
- d. De behandeling van een motie over een niet op de agenda opgenomen onderwerp vindt plaats nadat alle op de agenda voorkomende onderwerpen zijn behandeld.
- e. Intrekking, door de indiener(s), van de motie is mogelijk totdat de besluitvorming door de raad heeft plaatsgevonden.

Artikel 37. Voorstellen van orde

- a. De voorzitter en ieder lid van de raad kunnen tijdens de vergadering mondeling een voorstel van orde doen, dat kort kan worden toegelicht.
- b. Een voorstel van orde kan uitsluitend de orde van de vergadering betreffen.
- c. Over een voorstel van orde beslist de raad terstond.

Artikel 38. Initiatiefvoorstel

- a. Een initiatiefvoorstel moet om in behandeling genomen te kunnen worden schriftelijk bij de voorzitter worden ingediend.
- b. De agendacommissie plaatst het voorstel op de agenda van de eerstvolgende vergadering, tenzij de digitale oproep hiervoor reeds verzonden is. In dit laatste geval wordt het voorstel op de agenda van de daaropvolgende vergadering geplaatst. Bij vaststelling van de agenda wordt het initiatiefvoorstel in stemming gebracht.
- c. De behandeling van het voorstel vindt plaats nadat alle op de agenda voorkomende voorstellen en onderwerpen zijn behandeld, tenzij de raad oordeelt dat:
 1. het voorstel met het oog op de orde van de vergadering tezamen met een ander geagendeerd voorstel of onderwerp dient te worden behandeld;
 2. het voorstel eerst dient te worden behandeld in een oordeelsvormende vergadering;
 3. het voorstel voor advies naar het college dient te worden gezonden. In dit geval bepaalt de raad in welke vergadering het voorstel opnieuw geagendeerd wordt,
- d. De raad kan voorwaarden stellen aan de indiening en behandeling van een voorstel, niet zijnde een voorstel voor een verordening.

Artikel 39. Collegevoorstel

- a. Een voorstel van het college aan de raad dat vermeld staat op de agenda van de raadsvergadering, kan niet worden ingetrokken zonder toestemming van de raad.
- b. Indien de raad van oordeel is dat een voorstel als bedoeld in het eerste lid voor advies terug aan het college moet worden gezonden, bepaalt de raad in welke vergadering het voorstel opnieuw geagendeerd wordt.

Artikel 40. Schriftelijke vragen

- a. Schriftelijke vragen worden kort en duidelijk geformuleerd. De vragen kunnen van een toelichting worden voorzien. Bij de vragen wordt aangegeven, of schriftelijke of mondelinge beantwoording wordt verlangd. Vragen die niet voldoen aan het hiervoor gestelde worden per omgaande aan de indiener teruggestuurd.
- b. De vragen worden bij de griffier ingediend. Deze draagt er zorg voor dat de vragen zo spoedig mogelijk ter kennis van de overige leden van de raad en het college of de burgemeester worden gebracht.
- c. Schriftelijke beantwoording vindt zo spoedig mogelijk plaats, in ieder geval binnen dertig dagen nadat de vragen zijn binnengekomen. Mondelinge beantwoording vindt plaats in de eerstvolgende raadsvergadering. Indien beantwoording niet binnen deze termijnen kan plaatsvinden, stelt het verantwoordelijk lid van het college of de burgemeester de vragensteller hiervan gemotiveerd in kennis, waarbij de termijn aangegeven wordt, waarbinnen beantwoording zal plaatsvinden. Dit bericht wordt behandeld als een antwoord.
- d. De antwoorden van het college of de burgemeester worden door tussenkomst van de griffier aan de leden van de raad toegezonden.
- e. De antwoorden worden samen met de schriftelijke vraag op de lijst van ingekomen stukken van de eerstvolgende raad geplaatst.

Artikel 41. Interpellatie

- a. Het verzoek tot het houden van een interpellatie wordt, behoudens in naar het oordeel van de voorzitter spoedeisende gevallen, uiterlijk 48 uur voor de aanvang van de vergadering schriftelijk bij de voorzitter ingediend. Het verzoek bevat een duidelijke omschrijving van het onderwerp waarover inlichtingen worden verlangd alsmede de te stellen vragen.

- b. De voorzitter brengt de inhoud van het verzoek zo spoedig mogelijk ter kennis van de overige leden van de raad en de wethouders. Bij de vaststelling van de agenda van de eerstvolgende vergadering na indiening van het verzoek wordt het verzoek in stemming gebracht. De raad bepaalt op welk tijdstip tijdens de vergadering de interpellatie zal worden gehouden.
- c. De interpellant voert niet meer dan tweemaal het woord, de overige leden van de raad, de burgemeester en de wethouders niet meer dan eenmaal, tenzij de raad hen hiertoe verlof geeft.

Artikel 42. Vragenhalfuur

- a. Indien er wordt vergaderd; oordeelsvormend en/of besluitvormend, is er een vragenhalfuur, tenzij er bij de voorzitter geen vragen zijn ingediend. In bijzondere gevallen kan het presidium bepalen dat het vragenhalfuur op een ander tijdstip wordt gehouden. De voorzitter bepaalt op welk tijdstip het vragenhalfuur eindigt.
- b. Het lid van de raad dat tijdens het vragenhalfuur vragen wil stellen, meldt dit onder aanduiding van het onderwerp uiterlijk 24 uur voor aanvang van het vragenhalfuur bij de voorzitter. De voorzitter kan weigeren een onderwerp tijdens het vragenhalfuur aan de orde te stellen indien hij het onderwerp niet voldoende nauwkeurig acht aangegeven of indien het onderwerp in de vergadering op diezelfde dag aan de orde komt.
- c. Onderwerpen worden tijdens het vragenhalfuur in volgorde van binnenkomst aan de orde gesteld.
- d. De voorzitter bepaalt per onderwerp de spreektijd voor de vragensteller, voor het college, voor de burgemeester en voor de overige leden van de raad.
- e. Per onderwerp wordt aan de vragensteller het woord verleend om één of meer vragen aan het college of de burgemeester te stellen en een toelichting daarop te geven.
- f. Na de beantwoording door het college of de burgemeester krijgt de vragensteller desgewenst het woord om aanvullende vragen te stellen.
- g. Vervolgens kan de voorzitter aan andere leden van de raad het woord verlenen om hetzij aan de vragensteller, hetzij aan het college of de burgemeester vragen te stellen over hetzelfde onderwerp.
- h. Tijdens het vragenhalfuur kunnen geen moties worden ingediend en worden geen interrupties toegelaten.

Artikel 43. Inlichtingen

- a. Indien een lid van de raad over een onderwerp inlichtingen als bedoeld in de artikelen 169, derde lid, en 180, derde lid, van de Gemeentewet verlangt, wordt een verzoek daartoe door tussenkomst van de griffier schriftelijk ingediend bij het college of de burgemeester.
- b. De griffier draagt er zorg voor dat de overige leden van de raad een afschrift van dit verzoek krijgen.
- c. De verlangde inlichtingen worden mondeling of schriftelijk in de eerstvolgende of in de daarop volgende vergadering gegeven.
- d. De gestelde vragen en het antwoord vormen een agendapunt voor de vergadering, waarin de antwoorden zullen worden gegeven.

Artikel 44. Procedure begroting

Onverminderd het bepaalde in de Gemeentewet geschiedt de voorbereiding, het onderzoek, de behandeling en de vaststelling van de begroting volgens een procedure die de raad, op voorstel van het presidium, vaststelt.

Artikel 45. Procedure jaarrekening

Onverminderd het bepaalde in de Gemeentewet geschiedt de voorbereiding en het onderzoek van de jaarrekening en het jaarverslag, alsmede de vaststelling van de jaarrekening en van een eventueel indemniteitsbesluit volgens een procedure die de raad, op voorstel van het presidium, vaststelt.

Artikel 46. Verslag en verantwoording

- a. Een lid van de raad, een wethouder, de burgemeester of de secretaris, die door de gemeenteraad is aangewezen tot lid van het algemeen bestuur van een openbaar lichaam of van een gemeenschappelijk orgaan ingesteld op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen of in een andere organisatie of institutie, heeft het recht om in aansluiting op de behandeling van de lijst van ingekomen stukken of voor het sluiten van de vergadering verslag te doen over zaken die in het algemeen bestuur of gemeenschappelijk orgaan aan de orde zijn. Door de raad gewenste bespreking van dit verslag kan de voorzitter verwijzen naar de desbetreffende commissie.
- b. Ieder lid van de raad kan aan een persoon als bedoeld in het eerste lid, schriftelijke vragen stellen. Artikel 42 is van overeenkomstige toepassing.
- c. Wanneer een lid van de raad een persoon als bedoeld in het eerste lid ter verantwoording wenst te roepen over zijn wijze van functioneren als zodanig, besluit de raad over het toestaan daarvan. Artikel 43 is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 47. Algemeen

Op een besloten vergadering zijn de bepalingen van dit reglement van overeenkomstige toepassing voor zover deze bepalingen niet strijdig zijn met het besloten karakter van de vergadering.

Artikel 48. Besluitenlijst

- a. De besluitenlijst van een besloten vergadering wordt niet verspreid, maar wordt uitsluitend ter inzage gepubliceerd op het besloten gedeelte van het raadsinformatiesysteem.
- b. Deze besluitenlijst wordt zo spoedig mogelijk in een besloten vergadering ter vaststelling aangeboden. Tijdens deze vergadering neemt de raad een besluit over het al dan niet openbaar maken van deze besluitenlijst. De vastgestelde besluitenlijst wordt door de voorzitter en de griffier ondertekend.

Artikel 49. Geheimhouding

- a. Op een besloten vergadering zijn de bepalingen van dit reglement overeenkomstig van toepassing voor zover deze bepalingen niet strijdig zijn met het besloten karakter van de vergadering.
- b. Voor afloop van een besloten vergadering beslist de raad overeenkomstig artikel 25 van de Gemeentewet, eerste lid, of omtrent de inhoud van de stukken en het verhandelde geheimhouding zal gelden.
- c. De geheimhouding dient in acht te worden genomen door één ieder die bij de vergadering aanwezig is en door één ieder die op andere wijze kennis heeft van de stukken.
- d. De verslaglegging van een besloten vergadering wordt op het besloten gedeelte van het raadsinformatiesysteem geplaatst. Deze wordt zo spoedig mogelijk in een besloten vergadering ter vaststelling aangeboden. Tijdens deze vergadering neemt de raad een besluit over het al dan niet openbaar publiceren van deze verslaglegging. Het vastgestelde verslag wordt door de voorzitter en de griffier ondertekend.
- e. Indien de raad op grond van artikel 25, vierde lid, artikel 55, tweede en derde lid, of artikel 86, tweede en derde lid, van de Gemeentewet voornemens is de geheimhouding op te heffen wordt, indien daarom wordt verzocht door het orgaan dat geheimhouding heeft opgelegd, in een besloten vergadering met het desbetreffende orgaan overleg gevoerd.

Artikel 50. Toehoorders en pers

- a. Toehoorders en vertegenwoordigers van de pers kunnen uitsluitend op de voor hen bestemde plaatsen openbare vergaderingen bijwonen.
- b. Het geven van tekenen van goed- of afkeuring of het op andere wijze verstoren van de orde is verboden.

Artikel 51. Burgerleden

- a. Per fractie kunnen één of meerdere burgerleden worden benoemd. Eén burgerlid voor een eenmansfractie en twee burgerleden voor fracties met meer dan één lid.
- b. Een burgerlid dient voorafgaande aan zijn benoeming door eed of belofte te verklaren dat hij zich volledig conformeert aan de rechten en plichten die bij of krachtens de Gemeentewet aan een raadslid zijn of worden gesteld en waar de artikelen 10, 11, 12, 13 en 15 van de Gemeentewet op hem van toepassing zijn. Een burgerlid dient tijdens de laatste verkiezing op van de raad op de kandidatenlijst van de betreffende fractie te hebben gestaan.
- c. Burgerleden kunnen deelnemen aan alle bijeenkomsten met uitzondering van besluitvormende vergaderingen.

Artikel 52. Geluid- en beeldregistraties

Degenen die in de vergaderzaal tijdens een openbare raadsvergadering geluid- dan wel beeldregistraties willen maken doen hiervan mededeling aan de voorzitter en gedragen zich naar zijn aanwijzingen.

Artikel 53. Uitleg reglement

In de gevallen waarin dit reglement niet voorziet of bij twijfel omtrent de toepassing van het reglement, beslist de raad op voorstel van de voorzitter.

Artikel 54. Inwerkingtreding

- a. Het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad van de gemeente, vastgesteld bij raadsbesluit van 27 november 2014 wordt ingetrokken onder gelijktijdige inwerkingtreding van het Reglement voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad van de gemeente Steenberg 2017.
- b. Dit Reglement treedt in werking op 1 februari 2017.

Artikel 55. Citeertitel

Dit reglement wordt aangehaald als: Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad van de gemeente Steenberg 2017.

Steenbergen, 26 januari 2017

De raad voornoemd,

de griffier

de voorzitter

drs. E.P.M. van der Meer

R.P. van den Belt, MBA